

RIKSDAGENS SVAR 48/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till landsvägslag och till vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till 2004 års riksmöte överlämnat sin proposition med förslag till landsvägslag och till vissa lagar som har samband med den (RP 17/2004 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 9/2005 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har antagit följande lagar:

Landsvägslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att upprätthålla och utveckla landsvägsförbindelserna som en del av trafiksystemet och så att de fungerar och är trygga samt främjar en hållbar utveckling och tillgodoser trafik- och transportbehoven. Dessutom syftar denna lag till att trygga möjligheterna att

delta i planeringen av väglösningar genom att genomföra och främja en god förvaltning och ett gott rättsskydd i ärenden som gäller landsvägar.

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om landsvägar och väghållning samt om de rättigheter och skyldigheter som väghållaren har liksom även om fastighetsägares och övriga sakägares rättsliga ställning.

3 §

Utvecklande och underhåll av landsvägsnätet

I samband med utvecklande och underhåll av landsvägsnätet skall uppmärksamhet fästas vid att vägtrafiksystemet som en del av hela trafiksystemet bidrar till att de riksomfattande målen för områdesanvändningen nås och att områdena utvecklas samt att de mål som vid planeringen av markanvändningen ställs för samhällsstrukturen och miljön uppnås.

Landsvägsnätet skall erbjuda möjlighet till trygg och fungerande trafik och transport i hela landet till skäliga kostnader och med beaktande av olika befolkningsgruppers trafikbehov och olika näringsgrenars transportbehov. Uppmärksamhet skall fästas vid att naturresurserna används sparsamt och att de olägenheter som landsvägsnätet och trafiken förorsakar miljön blir så små som möjligt.

4 §

Landsvägar och klassificeringen av dem

Med landsväg avses en väg som har upplåtits för allmän trafik och som upprätthålls av staten. Landsvägarna är beroende på sin betydelse för trafiken riksvägar, stamvägar, regionala vägar eller förbindelsevägar.

Riksvägarna betjänar långväga trafik som är riksomfattande eller rör sig över landskapsgränserna. Stamvägarna kompletterar nätet av riksvägar och betjänar trafiken inom landskapen. De regionala vägarna betjänar trafiken inom de ekonomiska regionerna och förbinder dem med riksvägar och stamvägar. De övriga landsvägarna är förbindelsevägar.

Kommunikationsministeriet bestämmer vilka landsvägar som är riksvägar och stamvägar samt till vilken del de är nationellt viktiga stamvägar. Vägförvaltningen bestämmer vilka landsvägar som är regionala vägar och förbindelsevägar.

En landsväg kan vara en motorväg eller motortrafikled eller vara avsedd för annan trafik av en viss art. Närmare bestämmelser om motorvägars och motortrafikleders tekniska egenskaper

utfärdas genom förordning av statsrådet. En landsväg kan även vara avsedd att användas endast på vintern (*särskild vinterväg*). Bestämmelserna i denna lag gäller i tillämpliga delar särskilda vintervägar.

5 §

Områden, anläggningar och anordningar som hör till en landsväg samt vägområde

Till en landsväg hör

1) körbana med vägrenar och andra områden som är avsedda för trafik såsom gångbana och cykelbana, specialtransportväg, parkeringsplats eller parkeringsområde, område som betjänar kollektivtrafiken och användningen av den eller rastplatser och upplags- eller lastningsområden,

2) konstruktioner, anläggningar och anordningar som varaktigt behövs för bevarande och användning av de områden som nämns i 1 punkten samt som befinner sig i omedelbar anslutning till dem,

3) trafikanordningar och andra konstruktioner, anläggningar och anordningar som behövs för vägledning av vägtrafikanterna, samt

4) övriga områden, konstruktioner, anläggningar och anordningar, såsom bullerskydd och viltstängsel, som är nödvändiga för väghållningen eller för trafiken eller för att förebygga olägenheter av trafiken.

Till en landsväg hör en reservlandningsplats som beslutats bli ansluten till vägen samt ett område för funktioner som behövs för vägtrafik över riksgränsen.

Ett område som avses i 1 och 2 mom. bildar landsvägens vägområde. Ett vägområde vars gränser inte bestämts vid en fastighetsförrättning sträcker sig två meter från yttre kanten av diket eller, där dike saknas, från yttre kanten av vägslänten eller vägs kärningen.

6 §

Landsvägsfärjor

Till en landsväg hör också färja med färjeled och färjeläge. En färja kan styras med hjälp av

styrlinor eller annan ersättande anordning som Sjöfartsverket har godkänt (*vajerfärja*) eller vara en frigående färja.

För färjor gäller vad som särskilt bestäms och föreskrivs om dem. För frigående färjor gäller dessutom i tillämpliga delar vad som i sjölagen (674/1994) och med stöd av den bestäms och föreskrivs om handelsfartyg. En förare av en vajerfärja skall ha tillräckligt god hälsa och tillräckliga kunskaper och färdigheter för att kunna köra vajerfärjan och sköta maskineriet samt tillräckliga kunskaper om reglerna inom sjötrafiken. Sjöfartsverket utfärdar närmare föreskrifter om förarens behörighet och det intyg som krävs av förare av vajerfärja. Sjöfartsverket beslutar om besiktning av vajerfärjor och väghållningsmyndigheten om vajerfärjors bemanning.

Färjorna går i regel utan tidtabell. Väghållningsmyndigheten kan av orsaker som har samband med trafiken besluta att en färja går enligt tidtabell. I beslutet skall samtidigt anges grunderna för fastställandet av tidtabellen. Innan saken avgörs skall väghållningsmyndigheten ge dem som direkt berörs av färjtrafiken tillfälle att framföra sina åsikter i saken samt inhämta utlåtande av kommunen i fråga och vid behov också av andra myndigheter. Väghållningsmyndigheten skall kungöra beslutet, och tidtabellen skall läggas fram i omedelbar närhet av färjeläget.

Närmare bestämmelser om tillsynen över färjor, körordningen till en färja, prioriterade transporter och annan vägtrafik, körande av en vajerfärja när den är frikopplad från styrlinan, åtgärder som föranleds av korsningar mellan färjeled och allmän farled, läkarintyg som krävs av föraren av en vajerfärja och utrustningen vid ett färjeläge utfärdas genom förordning av Kommunikationsministeriet.

7 §

Biområden

Till landsvägar hänförs såsom deras biområden områden utanför vägområdena där väghåll-

ningsämnen för byggande och underhåll av landsvägar tas samt områden för tekniskt underhåll som är nödvändiga för landsvägar och väghållningen.

8 §

Serviceområden

På ett parkeringsområde som avses i 5 § 1 mom. får placeras anordningar, anläggningar och byggnader för kiosk samt på en rastplats även för kafé, restaurang, bränsledistribution, motorfordonsservice och annan service för vägtrafikanterna. Utöver vad som föreskrivs i markanvändnings- och bygglagen (132/1999) krävs väghållningsmyndighetens samtycke för placering av anordningar, anläggningar och byggnader.

Väghållningsmyndigheten skall vid behov ingå avtal om användning och byggande av ett serviceområde och om idkande av affärsverksamhet där samt om eventuell ersättning till staten för placering på området av anordningar, anläggningar och byggnader. Väghållningsmyndigheten skall för uppgörande av avtalet begära anbud från tillförlitliga, solida och yrkeskunniga företagare. Avtal skall ingås med den företagare som inom utsatt tid lämnat det anbud som med hänsyn till vad trafiken och turismen kräver samt den servicenivå som områdets användningsändamål förutsätter totalekonomiskt sett är förmånligast. Avtalet får inte utan väghållningsmyndighetens samtycke överföras på någon annan.

9 §

Väghållning

Väghållningen omfattar planering, byggande och underhåll av landsvägar samt trafikförvaltning. Med byggande av landsväg avses anläggande av ny väg och förbättring av väg.

10 §

Väghållare och kostnaderna för väghållningen

Väghållare är staten, som svarar för väghållningen och kostnaderna för den samt utövar de rättigheter som har grundats för väghållningen.

Av särskilda orsaker, till exempel om väghållningen sköts så att den till kvalitet eller omfattning håller en högre standard än vad den allmänna trafiken eller anpassningen av vägen till miljö kräver, kan också någon annan än väghållaren enligt avtal delta i kostnaderna för väghållningen eller åta sig att se till att någon åtgärd som hänför sig till väghållningen vidtas.

11 §

Väghållningsmyndighet

Väghållningsmyndighet är Vägförvaltningen, som handhar de uppgifter som ankommer på väghållaren och för talan i ärenden som gäller väghållningen. Genom förordning av statsrådet kan föreskrivas att även någon annan statlig myndighet är väghållningsmyndighet, om detta med tanke på väghållningen skall anses ändamålsenligt.

12 §

Färjeavgifter

Att använda landsväg är avgiftsfritt. För användning av en frigående färja kan dock avgift föreskrivas genom förordning av kommunikationsministeriet. Avgiften skall grunda sig på kostnaderna för användningen av färjan. Avgiften kan vara lägre än självkostnadsvärdet. Då avgift fastställs kan fordonskategori och tidpunkten för användning av färjan beaktas.

13 §

Byggande av landsväg

En landsväg förbättras när den allmänna trafiken så kräver eller i syfte att avlägsna eller mins-

ka olägenheter av trafiken eller om markanvändningen så kräver. En ny landsväg anläggs om det existerande landsvägsnätet inte längre svarar mot den allmänna trafikens eller markanvändningens behov, och dessa behov inte kan tillfredsställas ändamålsenligt genom förbättrande av vägen eller annat utvecklande av trafiksystemet eller olägenheterna av trafiken inte kan avlägsnas eller i tillräcklig utsträckning minskas.

En landsväg skall byggas så att dess syfte nås på ett så förmånligt sätt som möjligt och utan att någon tillfogas större skada eller olägenhet än nödvändigt. Vid byggandet skall speciell hänsyn tas till trafiksäkerheten, hur vägen fungerar tekniskt sett och med avseende på trafiken och miljöaspekterna. En landsväg får inte byggas i strid med en plan med rättsverkningar.

14 §

Ändrande av enskild väg till landsväg samt landsvägar på detaljplaneområden

En enskild väg ändras till landsväg när förutsättningarna enligt 13 § 1 mom. för anläggande av en ny landsväg så kräver. I 83 § 4 mom. i markanvändnings- och bygglagen bestäms för hurdana landsvägar ett trafikområde kan anvisas inom ett detaljplaneområde.

När en enskild väg eller en gata ändras till landsväg uppkommer för väghållaren rätt till området för den enskilda vägen eller till gatuområdet enligt 57 § 2 mom. eller 58 § 3 mom. i denna lag.

15 §

Fastigheter och enskilda vägar

Vad som i denna lag och med stöd av den bestäms om en fastighet tillämpas även på ett outbrutet område och på fastigheters samfällda område.

Med enskild väg avses i denna lag även en sådan väg eller anslutning som kan jämföras med enskild väg och på vilken lagen om enskilda vägar (358/1962) inte tillämpas.

2 kap.

Planering av landsväg

16 §

Rätt till utredning

När väghållningsmyndigheten har beslutat att inleda utarbetandet av en utredningsplan eller en vägplan skall utredningsarbeten tillåtas på en fastighet. För detta ändamål får på fastigheten utföras mätning, utmärkning i terrängen, kartläggning eller markundersökning eller andra förberedande åtgärder. I samband med utredningsarbeten får ingrepp i annans rätt inte göras i högre grad än vad som är nödvändigt för att uppnå resultat av utredningen, och ägaren eller rättsinnehavaren får inte åsamkas onödiga störningar.

När utarbetandet av en utredningsplan eller en vägplan samt utredningar som har samband med den inleds skall kommunen underrättas om det. Dessutom skall genom kungörelse eller på annat lämpligt sätt de personer underrättas som nämns i 27 § 1 mom., och dessa har rätt att vara närvarande vid utredningarna och att framföra sin åsikt i saken.

17 §

Planering av väg och områdesplanering

En utredningsplan och en vägplan skall grundas sig på en sådan plan med rättsverkningar som avses i markanvändnings- och bygglagen och i vilken landsvägens sträckning och dess förhållande till övrig områdesanvändning har klarlagts. På ett område för vilket en plan med rättsverkningar håller på att utarbetas eller ändras kan åtgärder vidtas i syfte att utarbeta en utredningsplan eller en vägplan som grundar sig på målen för planen med rättsverkningar.

De riksomfattande målen för områdesanvändningen samt landskapsplaner och generalplaner skall beaktas på det sätt som bestäms i markanvändnings- och bygglagen. En utredningsplan får inte godkännas i strid med en landskapsplan eller en generalplan med rättsverkningar. En ut-

redningsplan kan godkännas i strid med en gällande detaljplan, om det förordas av kommunen och den regionala miljöcentralen. En vägplan får inte godkännas i strid med en plan med rättsverkningar.

Utan hinder av vad som bestäms i 1 mom. kan en landsväg planeras, om vägens sträckning och förhållande till övrig områdesanvändning med beaktande av vägens karaktär också utan en plan kan klarläggas i tillräcklig omfattning i samarbete med kommunen, förbundet på landskapsnivå och den regionala miljöcentralen.

En utredningsplan och en vägplan utarbetas med iakttagande av vad som bestäms i naturvårdslagen (1096/1996) och med stöd av den.

Planeringen av en väg skall vid behov dessutom grunda sig på planeringen avseende utvecklandet av trafiksystemet.

18 §

Utredningsplan

En utredningsplan skall utarbetas, såvida inte projektets verkningar är ringa eller vägens sträckning och dess verkningar redan i tillräcklig mån har avgjorts i en detaljplan eller i en generalplan med rättsverkningar. En utredningsplan skall alltid utarbetas inom projekt på vilka bedömningsförfarandet enligt 2 kap. i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (468/1994) tillämpas.

19 §

Utredningsplanens innehåll

En utredningsplan skall innehålla en utredning av behovet av landsvägen samt av de alternativ som granskats, de grundläggande trafiklösningarna och tekniska lösningarna för vägen, vägens ungefärliga sträckning samt en bedömning av verkningarna av vägen, såsom verkningar på väg- och trafikförhållandena, trafiksäkerheten, markanvändningen, fastighetsstrukturen och miljön samt på människors hälsa, levnadsförhållanden och trivsel. Möjligheterna att avlägsna eller lindra menliga verkningar samt en prelimi-

när kostnads kalkyl skall också presenteras i planen.

20 §

Utredningsplanens rättsverkningar

Utredningsplanen tjänar till ledning vid utarbetandet av en vägplan. När beslutet om godkännande av utredningsplanen delgetts och vunnit laga kraft, skall det vid behandlingen av en ansökan om tillstånd att uppföra en byggnad ses till att genomförandet av utredningsplanen inte försvåras, om tillståndet beviljas. Om förutsättningarna för att bevilja bygglov i övrigt föreligger, skall tillståndet beviljas om förvägrande av tillstånd skulle orsaka sökanden betydande olägenhet och väghållaren inte löser in området eller betalar ersättning för olägenheten (*villkorlig bygginskränkning*).

En bygginskränkning gäller till dess beslutet om godkännande av utredningsplanen har förfallit i enlighet med 31 § 1 eller 2 mom.

21 §

Vägplan

Innan en landsväg byggs skall en vägplan utarbetas och godkännas. En vägplan är dock inte nödvändig när det är fråga om sådan förbättring av en landsväg som har ringa verkningar, om inte tillskottsområde tas för projektet eller om fastighetens ägare eller en med ägaren jämförbar innehavare skriftligen har samtyckt till att tillskottsområde tas.

22 §

Vägplanens innehåll

I vägplanen för byggande av landsväg skall vägens sträckning och höjdläge samt tvärsektion anges så att vägområdet kan utmärkas i terrängen. Till vägplanen skall fogas en bedömning av vägens verkningar samt i den anges de åtgärder som behövs för att avlägsna eller minska de menliga verkningar som vägen medför. I planen skall i mån av möjlighet ägandeförhållan-

dena beträffande marken beaktas. Av vägplanen skall framgå vägens skydds- och frisiktsområden samt huruvida mark reserveras för framtida breddning av vägen. Till planen skall fogas en uppskattning av kostnaderna för byggandet av vägen.

Om en landsväg till följd av förbättring får en ny sträckning och vägen för den gamla sträckningens vidkommande bibehålls som landsväg eller för andra vägändamål, skall bestämmelser om detta ingå i vägplanen. Är vägen avsedd att vara motorväg, motortrafikled eller annan sådan väg där endast trafik av visst slag är tillåten eller om trafiken i övrigt permanent begränsas, skall bestämmelser om detta ingå i vägplanen.

23 §

Biområden och särskilda rättigheter som vägarbetet kräver

Av en vägplan skall framgå biområdena och de vägförbindelser som behövs för användningen av dem.

Om det i samband med byggandet av en landsväg är nödvändigt att för den tid under vilken vägarbetet pågår grunda rätt att ta väghållningsämne i begränsad mängd, att lägga upp marksubstanser som uppstår i vägarbetet, att använda ett område som tillfällig farväg, upplagsområde eller annat dylikt område eller grunda rätt att använda eller anlägga en enskild väg för väghållningsändamål, kan om detta bestämmas i vägplanen, i vilken skall anges det område eller den väg som behövs för ändamålet.

24 §

Enskilda vägars anslutningar och lantbruksanslutningar samt utloppsdiken i vägplanen

I syfte att främja trafiksäkerheten på en landsväg och landsvägens förmedlingskapacitet kan i en vägplan ges bestämmelser om eller förbud mot anslutning av enskilda vägar till landsvägen och användningen av anslutningar till landsvägen. Bestämmelser och förbud som här avses kan också ges i fråga om sådana anslutningar

som används uteslutande för körslor inom lant- eller skogsbruket (*lantbruksanslutning*).

Om användningen av en befintlig anslutning till en enskild väg eller en lantbruksanslutning förbjuds i vägplanen, skall i planen bestämmas om anordnande av en ny vägförbindelse, varvid det vid behov kan bestämmas att en enskild väg eller en anslutning skall byggas på väghållningsmyndighetens bekostnad eller att rätt skall grundas till en befintlig enskild väg eller till en väg eller ett vägvagnsnitt som dragits in eller upphört som landsväg.

Är det för torrläggning av ett väg- eller biområde nödvändigt att grunda rätt att hålla ett utloppsdike på någon annans mark eller rätt att leda avrinningsvatten till någon annans dike eller bäck, skall om detta bestämmas i vägplanen, i vilken det område som behövs för utloppsdiket skall anges. I fråga om utloppsdiken gäller i övrigt vad som föreskrivs om dikning i vattenlagen (264/1961).

25 §

Vägplan i särskilda fall

En vägplan skall utarbetas och godkännas när en enskild väg eller en gata ändras till landsväg eller när en landsväg dras in utom i det fall att det sker i samband med byggande av landsväg.

En vägplan kan även utarbetas och godkännas enbart för att bestämma ett vägområde, grunda ett biområde, för att gälla enskilda vägar med anslutning till en landsväg samt landsvägsanslutningar eller för att permanent begränsa trafiken.

26 §

Vägplanens rättsverkningar

En godkänd vägplan berättigar till inlösen av de områden och rättigheter som anges i vägplanen.

När en godkänd vägplan delgivits offentligt, skall vid uppförande av byggnader på ett sådant område utanför ett detaljplaneområde som behövs för vägändamål samt på områden som

nämns i 44 och 45 § på motsvarande sätt iakttas vad som i nämnda paragrafer bestäms om byggnader på en landsvägs skydds- och frisiktsområdet.

Om det i vägplanen reserverats område för en framtida breddning av vägen gäller vad som i 20 § 1 mom. bestäms om byggande på ett sådant område. En bygginskränkning för ett sådant område förfaller, om utarbetandet av en vägplan för breddning av vägen inte har påbörjats inom åtta år från utgången av det år under vilket den vägplan som innefattar reservering av området har godkänts.

27 §

Växelverkan

När en utredningsplan och en vägplan utarbetas skall fastighetsägare och övriga sakägare samt de, vilkas boende, arbete eller övriga förhållanden kan påverkas av planen, ges möjlighet att delta i beredningen av planen, bedöma verkningarna av planen och skriftligen eller muntligen framföra sin åsikt i saken.

Innan planen godkänns skall de i 1 mom. nämnda intressenterna ges tillfälle att göra en anmärkning med anledning av planen. Kommunen skall i detta syfte hålla utredningsplanen och vägplanen offentligt framlagda under 30 dagar. Anmärkningarna mot planen skall ges in till kommunen före utgången av den tid under vilken planen är framlagd. Kommunen skall till väghållningsmyndigheten lämna sitt utlåtande om den plan som varit framlagd och om anmärkningarna mot den samt de anmärkningsskrifter som lämnats in. Kommunen skall på det sätt som kommunala tillkännagivanden kungörs i kommunen i fråga kungöra framläggandet av planen samt på vilket sätt och inom vilken tid anmärkningar kan göras. Väghållningsmyndigheten skall sända ett skriftligt meddelande om att planen lagts fram till de ägare eller innehavare av fastigheter inom planens verkningssområde som är bosatta i en annan kommun och är nämnda i handlingarna eller annars är kända.

De som gjort en anmärkning och som skriftligen har bett om att bli underrättade och samti-

digt uppgett sin adress skall underrättas om väghållningsmyndighetens motiverade ställningstagande till den anmärkning som gjorts.

Väghållningsmyndigheten skall begära utlåtande om utredningsplanen och om vägplanen av de regionala miljöcentraler, förbund på landskapsnivå och kommuner, vars område planen gäller eller på vars område verkningar av planen i övrigt visar sig. Väghållningsmyndigheten skall begära utlåtande av andra myndigheter om det med tanke på beslutsprövningen är nödvändigt.

Om det är nödvändigt att ändra en vägplan som varit offentligt framlagd och ändringens verkningar bedöms vara obetydliga, kan ett enklare förfarande iaktas än vad som föreskrivs i 2—4 mom.

Närmare bestämmelser om förfarandet för växelverkan utfärdas genom förordning av statsrådet.

28 §

Förfarande vid vägprojekt av ringa betydelse

Gäller vägplanen en sådan ringa förbättring av en landsväg som inte nämnvärt ändrar lokala trafikförhållanden och vars verkningar också i övrigt är obetydliga, kan ett enklare förfarande än vad som föreskrivs i 27 § iaktas. Om en vägplan inte läggs fram offentligt, skall ägaren eller innehavaren av fastigheten dock på något annat sätt ges tillfälle att göra anmärkning, och av kommunen skall begäras utlåtande i saken.

29 §

Förfarande vid miljökonsekvensbedömning

Till en utredningsplan som gäller ett vägprojekt enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning skall fogas en konsekvensbeskrivning enligt nämnda lag. Till den del konsekvensbeskrivningen innehåller sådana uppgifter om miljökonsekvenserna som behövs för tillämpningen av denna lag krävs det inte en ny utredning om samma sak.

Av utredningsplanen och vägplanen skall framgå på vilket sätt den bedömning som avses i 1 mom. har beaktats i planen.

När det bedömningsförfarande som anges i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning har tillämpats på utredningsplanen, tillämpas förfarandet inte på nytt när en vägplan utarbetas i enlighet med utredningsplanen.

30 §

Ändring av planerna

Om det är nödvändigt att ändra en godkänd utredningsplan eller vägplan gäller i tillämpliga delar vad som i denna lag och med stöd av den föreskrivs om ny utredningsplan och vägplan. I en godkänd vägplan kan dock göras ändringar som till sina verkningar är obetydliga och som väghållningsmyndigheten i samband med genomförandet av planen prövar vara nödvändiga och ändamålsenliga.

31 §

Planernas giltighetstid

Utarbetandet av en vägplan skall inledas inom åtta år från utgången av det år under vilket utredningsplanen för projektet har godkänts. I annat fall förfaller beslutet om godkännande av utredningsplanen. Utarbetandet av en vägplan anses ha påbörjats när detta kungjorts enligt 16 § 2 mom.

Beslutet om godkännande av en utredningsplan förfaller även till den del en vägplan som har utarbetats enligt planen har godkänts och beslutet om godkännande har vunnit laga kraft.

Beslutet om godkännande av en vägplan förfaller, om arbetet på vägen inte har påbörjats inom fyra år från utgången av det år under vilket vägplanen godkändes. Väghållningsmyndigheten kan förlänga tidsfristen med högst fyra år och kommunikationsministeriet av särskilda skäl med ytterligare en period på högst fyra år. Arbetet på vägen anses ha påbörjats när det område som behövs för vägändamålen har tagits i väghållarens besittning i enlighet med 56 §.

32 §

Uppföljning

Väghållningsmyndigheten skall systematiskt följa vägprojektets uppskattade och övriga verkningar och utnyttja resultaten av uppföljningen vid bedömningen av olika projekts verkningar och vid valet av planeringslösningar.

3 kap.

Underhåll av en landsväg, tillfälliga trafikarrangemang samt anslutningar och övriga åtgärder som gäller landsvägen

33 §

Underhåll

En landsväg skall hållas i ett tillfredsställande skick med hänsyn till allmän trafik. Vid bestämmandet av nivån på underhållet beaktas trafikvolymen och arten av trafik, vägens betydelse för trafiken samt väderleken och förutsebara förändringar i väderleken, tiden på dygnet och övriga omständigheter.

I fråga om underhållet skall beaktas dels hur väl trafiken löper och trafiksäkerheten, dels miljöaspekter.

34 §

Begränsat underhåll

Väghållningsmyndigheten kan av särskilda skäl besluta att en viss landsväg eller en viss del av en landsväg inte hålls i det skick som avses i 33 §. En sådan väg eller del av en väg stängs av för allmän trafik och avstängningen anvisas med vägmärke.

Väghållningsmyndigheten kan besluta att en del av en viss gångbana eller cykelbana eller av en kombinerad eller parallell cykelbana och gångbana vilka hör till en landsväg hålls i skick utan halkbekämpning.

35 §

Tillfälligt trafikförbud eller tillfällig begränsning av trafiken

Om det finns risk för att fordonstrafik skadar en landsväg som till följd av tjällossning, regn eller annan dylik orsak till sin konstruktion har försvagats, kan väghållningsmyndigheten tills vidare eller för viss tid förbjuda eller begränsa trafiken på vägen eller en del av den.

36 §

Tillfällig farväg

Förhindras trafiken på en landsväg till följd av att vägen rasat eller av någon annan överraskande orsak eller till följd av exceptionella naturförhållanden, har väghållningsmyndigheten rätt att på annans mark ordna tillfällig farväg tills hindret avlägsnats. Innan farvägen ordnas skall fastighetens ägare eller innehavare om möjligt beredas tillfälle att bli hörd.

37 §

Anslutning till landsväg

Utan hinder av förbud eller bestämmelser som avses i 24 § 1 mom. kan väghållningsmyndigheten tillåta anslutning av en enskild väg till en landsväg som är underkastad förbud eller användning av en förbjuden anslutning eller ändring av anslutningens användningsändamål, om en ändamålsenlig användning av en fastighet kräver det och trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen eller användningen av den. Om fastigheten behöver en lantbruksanslutning skall tillstånd beviljas för att anlägga en sådan i anslutning till en väg som avses i detta moment, om trafiksäkerheten inte äventyras av anslutningen och dess läge. Tillståndet kan förenas med nödvändiga villkor.

Tillstånd för att ansluta en enskild väg till någon annan än en sådan landsväg som avses i 1 mom. skall beviljas, om anslutningen behövs för nyttjandet av en fastighet och anslutningen och dess läge är sådana att trafiksäkerheten inte

äventyras av anslutningen eller användningen av den. Tillståndet kan förenas med nödvändiga villkor. En lantbruksanslutning får enligt väghållningsmyndighetens anvisningar anslutas till en väg som nämns i detta moment, om trafiksäkerheten inte äventyras. Väghållningsmyndigheten skall i god tid underrättas om anläggandet av en sådan lantbruksanslutning innan åtgärder vidtas.

Om det i syfte att anlägga en snöskoterled som avses i terrängtrafiklagen (1710/1995) eller någon annan därmed jämförbar trafikförbindelse är nödvändigt att på vägområdet anlägga ett övergångsställe för korsande av landsvägen, kan väghållningsmyndigheten bevilja tillstånd för denna åtgärd, om övergångsstället inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen. Tillståndet kan förenas med nödvändiga villkor.

Det som föreskrivs i 1—3 mom. gäller inte motorvägar eller motortrafikleder eller de nationellt viktiga stomvägar som avses i 4 § 3 mom. och för vilka bestämmelser om tillträde kan ges endast i vägplanen.

38 §

Anläggande, underhåll eller ändring av anslutning eller övergångsställe

Väghållare som svarar för en enskild väg och innehavare av en lantbruksanslutning är skyldiga att anlägga sin anslutning och hålla den i skick enligt väghållningsmyndighetens anvisningar så att den inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för underhållet av landsvägen.

Om en redan befintlig anslutning till en enskild väg eller en lantbruksanslutning till följd av ändrat nyttjande orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för underhållet av landsvägen, är den väghållare som svarar för den enskilda vägen eller innehavaren av lantbruksanslutningen skyldig att enligt väghållningsmyndighetens anvisningar ändra anslutningen så att den fara eller olägenhet som anslutningen förorsakar avlägsnas eller minskas samt att vid behov ansö-

ka om nytt tillstånd för anslutningen. Om den väghållare som svarar för den enskilda vägen eller innehavaren av lantbruksanslutningen försummar denna skyldighet, kan väghållningsmyndigheten besluta att nämnda arbeten utförs på den försumliges bekostnad.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. gäller i fråga om ett övergångsställe på en landsväg också den som håller en snöskoterled eller en annan därmed jämförbar trafikförbindelse.

39 §

Avskärande av en enskild väg, en gata eller en snöskoterled

Om en landsväg byggs så att den skär av en befintlig enskild väg eller att tillträdet till landsvägen från en befintlig enskild väg eller från en lantbruksanslutning försvåras betydligt, skall väghållningsmyndigheten på egen bekostnad utföra de arbeten jämte anordningar som behövs för att dra den enskilda vägen över landsvägen eller ansluta den enskilda vägen eller lantbruksanslutningen till landsvägen.

Vad som i 1 mom. bestäms om enskild väg gäller även gator och snöskoterleder.

40 §

Avlägsnande av anslutning

I samband med byggandet av en landsväg avlägsnar väghållningsmyndigheten på egen bekostnad en anslutning som är förbjuden i vägplanen eller förhindrar användningen av anslutningen, tills en ersättande trafikförbindelse har ordnats.

Väghållningsmyndigheten kan besluta att på egen bekostnad avlägsna en anslutning som står i strid med detaljplanen eller förhindra användningen av anslutningen, om en godtagbar ersättande trafikförbindelse har ordnats. Innan beslutet fattas skall den ifrågavarande fastighetens ägare eller innehavare ges tillfälle att bli hörd och, om anslutningen används allmänt för trafik, skall ärendet kungöras.

41 §

Avstängning av landsväg med bom

På en landsväg får endast hållas en sådan bom som är nödvändig med tanke på trafiksäkerheten eller väghållningen eller på grund av tull- eller gränsbevakningen. Bommen skall svara mot väghållningens och trafiksäkerhetens krav, och den skall byggas och underhållas ändamålsenligt av den som svarar för anordningen och på hans bekostnad. Bestämmelser om bom vid en plankorsning mellan landsväg och järnväg utfärdas genom förordning av statsrådet.

42 §

Arbete på vägområde samt placering av anläggningar och anordningar på vägområde

Arbete på vägområde samt placering av anläggningar, ledningar och andra anordningar på vägområde kräver tillstånd av väghållningsmyndigheten. Tillstånd kan beviljas om åtgärden inte orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för väghållningen. Den som beviljats tillstånd är skyldig att uppföra anläggningen eller anordningen och underhålla den enligt väghållningsmyndighetens föreskrifter. Om nyttjandet av anläggningen eller anordningen orsakar fara för trafiken eller medför olägenhet för väghållningen är tillståndsinnehavaren skyldig att på egen bekostnad göra de ändringar som väghållningsmyndigheten kräver eller att flytta eller avlägsna anläggningen eller anordningen.

Om tillstånd inte krävs på grund av bestämmelser i någon annan lag, skall väghållningsmyndigheten underrättas om saken i god tid innan åtgärder vidtas.

43 §

Korsning mellan särskild vinterväg och farled

Om en särskild vinterväg som korsar en allmän farled avskärs på grund av att en ränna öppnas i isen till följd av fartygstrafik under vintern, skall väghållningsmyndigheten i mån av möjlighet lägga ut en bro eller sätta in en färja el-

ler på annat sätt dra försorg om de åtgärder som krävs i syfte att trygga trafiken och leda den över farleden.

En enskild farled får inte utan väghållningsmyndighetens samtycke öppnas så att den skär av en särskild vinterväg. Den som öppnat farleden eller använder den är skyldig att ställa i ordning och underhålla en nödvändig anordning för överfart.

4 kap.

Begränsningar i markanvändningen som gäller områden utanför landsvägsområdet

44 §

Skyddsområde

Skyddsområdet sträcker sig 20 meter från mittlinjen av landsvägens körbana eller, om det finns flera körbanor, från den närmaste körbanans mittlinje. I fråga om en viss väg eller del av en väg kan i vägplanen av särskilda skäl anvisas ett kortare avstånd än 20 meter eller avståndet förlängas till högst 50 meter. I fråga om en reservlandningsplats som hör till vägen kan avståndet förlängas till högst 300 meter och i längdriktning med 750 meter i vardera ändan av landningsplatsen.

Byggnader får inte finnas på ett skyddsområde. Väghållningsmyndigheten har då trafiksäkerheten så kräver samt vid reservlandningsplats även av flygsäkerhetsskäl rätt att avlägsna växtlighet från skyddsområde.

45 §

Frisiktsområde

Där en landsväg bildar en kurva eller till vägen ansluter sig en annan landsväg eller en viktig enskild väg eller vägen korsas av järnväg, är det förbjudet att även utanför skyddsområdet hålla byggnader inom ett område som med hänsyn till trafiksäkerheten skall vara fritt från hinder som skymmer sikten (*frisiktsområde*).

Väghållningsmyndigheten har rätt att på frisksiktsområdet avlägsna växtlighet och naturhinder som skymmer nödvändig sikt och därigenom äventyrar trafiksäkerheten.

46 §

Anläggningar och anordningar utanför vägområdet

Upplag, stängsel eller andra anläggningar eller anordningar får inte finnas inom en landsvägs skydds- eller frisksiktsområde, om de eller användningen av dem äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen.

47 §

Rätt att bevilja undantag

Väghållningsmyndigheten kan av särskilda skäl bevilja undantag från förbud som avses i 44—46 § om den bedömer att trafiksäkerheten inte äventyras och väghållningen inte förorsakas annan än högst obetydlig olägenhet. Beslutet om undantag kan förenas med nödvändiga villkor.

48 §

Undantag från begränsningar

Bestämmelserna i 44—47 § tillämpas inte om växtligheten har planterats eller tagits under särskild omvårdnad eller om en byggnad, ett upplag, ett stängsel eller en annan anläggning eller anordning har uppförts innan nyttjanderätten till området blivit underkastad begränsningar enligt nämnda paragrafer eller motsvarande begränsningar om avses i tidigare lag.

Om växtlighet som nämns i 1 mom. eller en byggnad, anläggning eller anordning äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen, kan väghållningsmyndigheten besluta att de skall avlägsnas eller flyttas eller att en nödvändig ändring skall göras på dem. Vidtar ägaren inte åtgärden inom utsatt, skälig tid har väghållningsmyndigheten rätt att vidta den på egen bekostnad.

Vad som bestäms i 44—47 § samt i 1 och 2 mom. i denna paragraf gäller inte en byggnad inom ett detaljplaneområde eller avlägsnandet av växtlighet som med hänsyn till miljön är av speciell betydelse.

49 §

Förfarandet vid avlägsnande av växtlighet och naturhinder

Innan väghållningsmyndigheten börjar avlägsna växtlighet som avses i 44 § 2 mom. eller 45 § 2 mom. eller naturhinder som avses i det sistnämnda lagrummet skall den ifrågavarande fastighetens ägare eller innehavare underrättas om detta eller saken kungöras i god tid innan åtgärden vidtas. Fastighetsägaren kan om han så önskar själv ombesörja åtgärden enligt anvisning av väghållningsmyndigheten.

50 §

Placering av obetydliga anordningar och konstruktioner

Ägaren eller innehavaren av en fastighet eller ett område skall tillåta att vägmärken och andra trafikanordningar samt obetydliga delar av landsvägskonstruktionen placeras på fastigheten eller området. Anordningarna och konstruktionerna placeras med iakttagande av 163 § i markanvändnings- och bygglagen.

Om överenskommelse om ersättningar för placering av anordningar och konstruktioner inte nås, behandlas och avgörs ersättningsfrågan vid landsvägsförrättning.

51 §

Snöskärm och uppläggning av snö

Väghållningsmyndigheten har rätt att anlägga en tillfällig eller fast snöskärm utanför vägområdet, om detta är nödvändigt för att förhindra anhopning av snö på vägen. Inom bebott område får en fast snöskärm dock anläggas endast med samtycke av fastighetens ägare eller innehavare eller i annat fall med tillstånd av kommu-

nens byggnadstillsynsmyndighet. Tillstånd kan beviljas om snöskärmen behövs för att hålla landsvägen i tillfredsställande skick med hänsyn till den allmänna trafiken och skärmen eller hållande av skärmen inte medför betydande olägenheter för fastigheten.

Väghållningsmyndigheten har rätt att i samband med underhåll av landsvägen lägga upp snö från landsvägsområdet också utanför vägområdet.

52 §

Reklam och annonsering invid vägar

Utomhusreklam som är avsedd för trafikanter på en landsväg får inte sättas upp utanför ett detaljplaneområde eller inom ett detaljplaneområde på ett trafikområde som avses i 83 § 4 mom. i markanvändnings- och bygglagen. Väghållningsmyndigheten kan bevilja undantag från detta förbud, om det med tanke på trafikinformation eller turism eller av annat sådant skäl kan anses nödvändigt.

Det förbud som avses i 1 mom. gäller inte mötes-, informations- eller nöjesevenemang eller annat sådant evenemang. Förbudet gäller inte heller annonsering som hänför sig till val eller folkomröstning eller annonsering på en byggnad och i dess närhet om den verksamhet som bedrivs eller om de produkter som säljs där. Reklamaffischer och annonser för dessa evenemang får placeras ut tidigast en månad i förväg och de skall tas bort senast en vecka efter evenemanget.

Reklamaffischer och annonser skall utarbetas och sättas upp så att de så väl som möjligt passar in i omgivningen. Innan beslut som gäller uppsättande av en reklamaffisch fattas skall väghållningsmyndigheten begära utlåtande av den regionala miljöcentralen och kommunen.

5 kap.

Förvärv av områden samt ersättningar

53 §

Landsvägsförrättning

Inlösen av de områden och rättigheter som behövs för vägändamål utförs vid en landsvägsförrättning och vid inlösen iakttas vad som bestäms i lagen om inlösen av fast egendom och särskilda rättigheter (603/1977), nedan inlösningslagen, om inte något annat följer av denna lag.

Förrättningsingenjören kan verkställa en landsvägsförrättning utan gode män, om ingen av sakägarna kräver att gode män anlitas och förrättningen inte gäller ersättningar.

54 §

Inledande av landsvägsförrättning

Väghållningsmyndigheten har rätt att med stöd av 26 § 1 mom. ansöka om vägförrättning när en godkänd vägplan har vunnit laga kraft eller kan verkställas trots besvär eller på grundval av skriftligt samtycke som avses i 21 §.

55 §

Sakägare vid landsvägsförrättning samt ersättning för miljöskador

Sakägare vid en landsvägsförrättning är sökanden och andra personer vars rätt eller fördel berörs av förrättningen. För olägenhet eller skada som byggandet eller användningen av vägen medför kan, om så yrkas, bestämmas ersättning utan hinder av 38 § i inlösningslagen.

Angående ersättning för miljöskador enligt lagen om ersättning för miljöskador (737/1994) vid landsvägsförrättning gäller vad som föreskrivs i nämnda lags 12 §.

56 §

Besittningstagande

De vägområden som anvisats i en vägplan och de övriga områden som i vägplanen anvisats väghållaren samt de rättigheter som skall grundas tas i väghållarens besittning vid en tidpunkt som fastställs vid en tillträdessyn i samband med landsvägsförrättningen. I väghållarens besittning tas det område som i vägplanen anvisats för en enskild väg eller för en anslutning till dess att vägen eller anslutningen har anlagts. I samband med besittningstagandet får väghållaren rätt att använda områdena och utöva rättigheterna för de ändamål som anges i vägplanen utan hinder av andra rättigheter som hänför sig till fastigheten.

Om besittningstagandet medför en påföljd som avses i 57 § 2 mom. i inlösningslagen, kan inlösningskommissionen på yrkande av den som saken gäller bestämma att besittningstagandet till denna del får ske tidigast när en tidsperiod på högst tre månader, utsatt av kommissionen, har förflutit sedan förskottsersättning eller den ersättning som bestämts vid den första förrättning som avses i 62 § 2 mom. har betalats till den som saken gäller.

Vid en sådan vägförbättring som avses i 21 § och som bedöms ha ringa verkningar kan besittningstagande ske enligt avtal. Efter besittningstagandet skall väghållningsmyndigheten dock utan dröjsmål ansöka om landsvägsförrättning.

Om överenskommelse inte nås om att avlägsna eller flytta egendom från ett område som tagits i besittning, skall väghållningsmyndigheten för ägaren eller innehavaren av den egendom som skall avlägsnas sätta ut en skälig och med tanke på vägarbetet lämplig tidsfrist, efter vars utgång egendomen avlägsnas av väghållningsmyndigheten. Väghållningsmyndigheten skall i sådana fall innan egendomen avlägsnas i mån av möjlighet underrätta egendomens ägare eller innehavare om detta.

Måste byggnader, upplag eller anordningar eller träd, växande gröda eller annan växtlighet avlägsnas eller flyttas från ett område som skall upplåtas eller har upplåtits för vägändamål, skall utöver den därigenom orsakade skadan eller olä-

genheten även de kostnader som sakägaren åsamkas på grund av avlägsnandet eller flyttningen ersättas.

57 §

Fastställande av föremålet för inlösning samt uppkomst av äganderätt till vägområdet

I ett beslut om inlösen fastställs föremålet för inlösningsen enligt vägplanen eller ett skriftligt samtycke enligt 21 §, vid behov enligt väghållningsmyndighetens anvisning. En mindre avvikelse från vägplanen kan av särskilda skäl göras. Vid landsvägsförrättning enligt 75 § 2 mom. fastställs föremålet för inlösning enligt 5 § 3 mom., vid behov enligt väghållningsmyndighetens anvisning.

Ett område som fastställts som vägområde övergår efter att beslutet om inlösen vunnit laga kraft i väghållarens ägo, om väghållaren inte sedan tidigare äger området.

58 §

Grundande av vägrätt

När en landsväg på en fastighets område dras i en tunnel, på en bro, på en damm, ovanpå eller under en betongplatta eller när det i en plan med rättsverkningar anvisats byggande ovanför eller under vägen, grundas för väghållaren vägrätt till vägområdet enligt vad som bestäms i vägplanen, i stället för äganderätt enligt 57 § 2 mom. Dras en landsväg över ett annat område än ett sådant som ligger inom en inlösningsenhet som tillhör väghållaren, grundas för väghållaren vägrätt till vägområdet.

Efter att beslutet om inlösen vunnit laga kraft uppkommer för väghållaren en sådan vägrätt till ett biområde enligt 7 § som motsvarar områdets användningsändamål.

Vägrätten är en bestående rätt som riktar sig mot en fastighet och som i fråga om användningen av ett väg- eller biområde är obegränsad. Närmare bestämmelser om vägrättens omfattning och innehåll kan tas in i vägplanen.

59 §

Upphörande av rättigheter

När ett vägområde övergår i väghållarens ägo eller när väghållaren fått vägrätt förfaller inteckningar och övriga särskilda rättigheter som riktar sig mot väg- och biområdet.

Vid en landsvägsförrättning kan dock beslutas om att en särskild rättighet hålls i kraft, förutsatt att rättigheten och utövandet av den inte äventyrar trafiksäkerheten eller medför olägenhet för väghållningen och att ikrafthållandet inte heller äventyrar fastighetssystemets klarhet.

60 §

Utloppsdiken

För väghållaren grundas servitutsrätt till ett område som i vägplanen anvisats för utloppsdike.

Om överenskommelse om gemensam dikning inte träffas vid en landsvägsförrättning eller om andra särskilda skäl föreligger, kan dikningsfrågan överföras för behandling vid en dikningsförrättning enligt vattenlagen, vid vilken vid behov kan göras mindre avvikelser från det läge för utloppsdiket som anges i vägplanen.

Om ett utloppsdike efter det att det har lagts föranleder skada eller olägenhet och överenskommelse inte träffas om ersättningarna, behandlas ärendet i enlighet med vattenlagen.

61 §

Märkning av skydds- och frisiktsområden

Om begränsningar enligt 44 och 45 § av användningen av områden utanför vägområdet riktar sig mot en fastighet skall dessa märkas ut på förrättningskartan och vid behov i terrängen. Begränsningarna skall antecknas i fastighetsregistret.

62 §

Behandling av inlösen vid två förrättningar

Utöver vad som bestäms i 20 § i inlösningslagen kan förrättningsingenjören på framställning av väghållningsmyndigheten dela upp de ärenden som gäller inlösen enligt förrättningsförordnandet för behandling vid två särskilda landsvägsförrättningar, om det på grund av antalet eller arten av de ärenden som skall avgöras eller av andra orsaker är ändamålsenligt.

Om inlösen i enlighet med 1 mom. behandlas vid två särskilda förrättningar, skall förrättningsingenjören efter att den första förrättningen avslutats utan särskild ansökan fortsätta med inlösen vid en ny förrättning, när behandlingen av ärendena så kräver. Förutom inlösningsärenden som inte avgjorts skall vid denna förrättning behandlas och avgöras även de ärenden som gäller sådana ändringar i föremålet för inlösen som görs efter att den tidigare förrättningen avslutats.

63 §

Ägoreglering

Vid en landsvägsförrättning skall behovet av ägoregleringar utredas. Behovet av ägoreglering utreds och avgörs dock genom nyskifte enligt 68 § 2 mom. i fastighetsbildningslagen (554/1995) i stället för vid en landsvägsförrättning, om förrättandet av nyskifte har inletts vid tidpunkten för landsvägsförrättningen. Vid ett sådant nyskifte iakttas 64—67 § i denna lag i tillämpliga delar utöver vad som bestäms i fastighetsbildningslagen och i 82 § i inlösningslagen.

Som ägoregleringsåtgärd kan företas ägobyte mellan fastigheter eller, om detta inte kan genomföras på lämpligt sätt, ett område överförs från en fastighet till en annan mot fullt vederlag i pengar. Vad som här föreskrivs om fastigheter gäller också för en väg eller en del av en väg som dras in eller upphör som landsväg.

Beträffande ägobyte och överföring av ett område vid landsvägsförrättning gäller i tillämp-

liga delar 59, 65 och 66 § i fastighetsbildningslagen, om inte något annat följer av 64—66 § i denna lag.

64 §

Förutsättningar för ägoreglering

Ägoreglering kan företas om

1) det är nödvändigt för att avhjälpa en sådan skadlig splittring av ägorna som en landsväg förorsakar,

2) de kostnader eller ersättningar, som i annat fall skall orsakas av att en ny trafikförbindelse ordnas i stället för den trafikförbindelse som landsvägen skär av, därigenom kan undvikas eller avsevärt minskas,

3) ägobyte eller överföring av område i syfte att ge tillskottsområde till en fastighet som gränssar till landsvägen eller befinner sig på ett skydds- eller frisiktsområde, på grund av byggandet av vägen eller förbud enligt 44 och 45 § är särskilt viktiga med tanke på förbättrandet av fastighetens användbarhet, eller

4) det är nödvändigt för att ett område med ringa värde som på grund av landsvägen blir avskilt skall kunna överföras till en annan fastighet som områdets ägare inte kan använda på ett ändamålsenligt sätt, men som kan användas i anslutning till den andra fastigheten.

Ägoreglering förutsätter dessutom att

1) betydande förbättring av fastighetsindelningen uppnås i det fall som nämns i 1 mom. 1 punkten,

2) den inte medför nämnvärd olägenhet för någon, och

3) den inte försvårar genomförandet av detaljplanen.

För ägoreglering krävs inte samtycke av fastighetens ägare eller av en innehavare av

panträtt eller annan särskild rättighet som riktar sig mot fastigheten.

65 §

Avtal om ägoreglering

Vid en landsvägsförrättning kan även i andra fall än de som nämns i 64 § 1 mom. till följd av byggandet av en väg och med iakttagande av vad som bestäms i 64 § 2 mom. 2 och 3 punkten företas också andra nödvändiga ägoregleringar som förbättrar fastighetsindelningen, om ägarna till fastigheterna i fråga kommer överens om detta.

66 §

Ersättningar vid ägoregleringar

Vid ägoreglering värderas ett område som överförs från en fastighet till en annan separat med hänsyn till den överlåtande och den mottagande fastigheten. Om värdena avviker från varandra skall väghållaren åläggas att ersätta skillnaden.

67 §

Utvidgning av inlösen

Om användningen av en fastighet eller en del av en fastighet orsakas betydande olägenhet på grund av splittring, minskad ägoareal eller förbud enligt 44 och 45 § som orsakas av en landsväg eller av annan därmed jämförbar orsak, och olägenheten inte kan avlägsnas eller väsentligen lindras genom ägoregleringar, har fastighetens ägare rätt att kräva att väghållaren löser in fastigheten eller en del av den, om fastighetsägaren inte önskar ersättning för olägenheten.

Väghållaren har rätt att lösa in fastigheten eller en del av den, om den ersättning för olägenhet som avses i 1 mom. eller kostnaderna för att ordna en ny trafikförbindelse i stället för den förbindelse som landsvägen skär av skulle vara anmärkningsvärt stora i jämförelse med värdet på fastigheten eller fastighetsdelen.

Av de fastigheter eller fastighetsdelar som löses in med stöd av 1 och 2 mom. bildas med iakttagande i tillämpliga delar av 49 a § 1 mom. i inlösningslagen en eller flera inlösningsenheter som är separata från vägområdet.

68 §

Utvidgning av inlösen inom detaljplaneområde

Då en landsväg byggs på ett område som enligt 83 § 4 mom. i markanvändnings- och bygglagen anvisats som trafikområde för landsväg, är väghållaren skyldig att lösa in fastigheten eller en del av den till nämnda områdes gräns, om fastighetens ägare yrkar på detta vid landsvägsförrättningen. Väghållaren har även rätt att lösa in en fastighet av nämnt slag eller en del av den till områdets gräns. Beträffande bildandet av en inlösningsenhet gäller vad som föreskrivs i 67 § 3 mom.

Har en sådan ändring av en detaljplan som kan inverka på den inlösningsrätt eller inlösningskyldighet som nämns i 1 mom. godkänts, eller har ett ärende som gäller inlösen av område väckts med stöd av markanvändnings- och bygglagen, får vid en landsvägsförrättning inte beslutas om inlösen förrän avgörandet av detaljplaneändringen vunnit laga kraft eller ärendet angående inlösen av området inte längre är anhängigt med stöd av markanvändnings- och bygglagen. Vid behov kan ärendet avskiljas för behandling vid separat förrättning.

69 §

Reglering av enskilda vägar

Vid en landsvägsförrättning skall sådana regleringar av enskilda vägar och vägrätter företas som behövs med hänsyn till byggandet av en landsväg eller på grund av bestämmelser eller förbud enligt 24 § 1 och 2 mom. Vid förrättningen behandlas och avgörs också övriga ärenden som skall behandlas vid en vägförrättning enligt lagen om enskilda vägar.

Vägförbindelser till enskilda vägar samt vägrätter kan regleras vid en sådan lokal vägförrätt-

ning som avses i 38 c § i lagen om enskilda vägar och som kan verkställas på väghållningsmyndighetens begäran utan särskild ansökan. Frågan om den ersättning som avses i 72 § avgörs då vid denna förrättning, på vilken dessutom tillämpas vad som föreskrivs i 82 § i inlösningslagen.

70 §

Avtal om ersättning

Har sakägarna avtalat om ersättningar, underställs avtalet inte inlösningskommissionen för fastställelse på det sätt som avses i 40 § 2 mom. i inlösningslagen. Vad som har avtalats om ersättningar gäller även gentemot den på vilken sakägarens rätt till fastigheten har övergått.

Ett vägområde som genom överlåtelse kommit i väghållarens ägo ombildas till en inlösningsenhet eller kan anslutas till en inlösningsenhet som redan tillhör väghållaren eller som skall bildas för väghållaren. I fråga om upphörande av inteckningar och övriga särskilda rättigheter som riktar sig mot området gäller vad som bestäms i 59 §.

Om innehavaren av rättigheter enligt 2 mom. orsakas skada av att rättigheterna upphör, skall väghållaren ersätta skadan. Kan överenskomelse om ersättningen inte nås, bestäms om saken vid en landsvägsförrättning.

71 §

Ersättning för skydds- och frisiktsområden

Orsakas användningen av en fastighet skada eller betydande olägenhet av att ägarens rätt begränsas på det sätt som avses i 44—46 § inom ett område vars användning inte tidigare har begränsats på motsvarande sätt, är väghållaren skyldig att ersätta skadan eller olägenheten.

Om fastighetens ägare orsakas skada av att egendom med stöd av 44 eller 45 § avlägsnas från skydds- eller frisiktsområdet, har fastighetens ägare rätt att få ersättning för skadan av väghållaren. Ägaren har rätt att få ersättning av väghållaren för kostnader som föranleds av av-

lägsnande eller flyttande av egendom eller utförande av ändringar enligt 48 § 2 mom.

72 §

Ersättning för anslutningsförbud

Föranleder ett förbud som nämns i 24 § 1 mom. betydande olägenhet vid nyttjandet av en fastighet som tidigare haft anslutning till en landsväg, är fastighetens ägare berättigad att få ersättning för detta av väghållaren.

73 §

Ersättning för utredningsarbete och för vissa andra åtgärder

Orsakas en fastighet skada eller olägenhet genom en åtgärd som vidtagits med stöd av 16 § 1 mom., genom att en tillfällig farväg enligt 36 § ordnas eller nyttjas, genom placering av obetydliga anordningar och konstruktioner enligt 50 § eller genom att en snöskärm sätts upp eller snö läggs upp enligt 51 §, är fastighetens ägare berättigad till ersättning av väghållaren.

74 §

Övriga ersättningar och landsvägsförrättning som gäller ersättningar

Om byggandet eller användningen av en landsväg orsakar en fastighet annan skada eller olägenhet än vad som avses i detta kapitel, är fastighetens ägare berättigad till ersättning av väghållaren. Om överenskommelse om ersättningen inte nås, avgörs frågan vid landsvägsförrättning.

Om en ersättnings- eller inlösningsfråga som följer av denna lag tas till behandling i annat fall än vid en landsvägsförrättning eller om ersättningen kan bestämmas först sedan landsvägsförrättningen har avslutats och överenskommelse inte nåtts om ersättningarna, skall ersättningsfrågan avgöras vid en landsvägsförrättning som företas på ansökan av väghållaren eller den som yrkar ersättning.

75 §

Landsvägsförrättning i särskilda fall

Väghållningsmyndigheten skall utan dröjsmål ansöka om landsvägsförrättning när en enskild väg eller en gata har ändrats till landsväg eller när en landsväg eller ett biområde dragits in.

I syfte att bestämma gränsen för en befintlig landsvägs vägområde, biområde, skyddsområde eller frisiktsområde kan vägförrättning företas på ansökan av väghållningsmyndigheten eller fastighetens ägare. Vid en sådan förrättning kan ersättning bestämmas för förluster som en breddning av vägen eller biområdet orsakar samt ett ersättningsärende enligt 71 § 2 mom. avgöras.

Om en befintlig väg omfattar en fastighet som väghållaren äger eller en del av en sådan fastighet, kan ett sådant område vid landsvägsförrättning överföras till en landsväg som utgör inlösningsenhet. För överföringen gäller i tillämpliga delar vad som i fastighetsbildningslagen föreskrivs om styckning.

76 §

Värdetidpunkt och beaktande av förändringar i den allmänna prisnivån

Ersättning för egendom som löses in skall bestämmas utifrån värdet vid tidpunkten för besittningstagandet (*värdetidpunkt*).

Har den allmänna prisnivån stigit efter värdetidpunkten, skall den slutliga ersättningen eller, om förskottersättning bestämts, skillnaden mellan den slutliga ersättningen och den förskottersättning som bestämts vid förrättningen anpassas till den högre prisnivån.

77 §

Värdetidpunkt i särskilda fall

Egendom, olägenhet eller skada som skall ersättas vid landsvägsförrättningar enligt 74 och 75 § värderas och ersättningen bestäms enligt den tidpunkt då förrättningen avslutas.

78 §

Bestämmande av ersättningstagare

Vid en landsvägsförrättning skall bestämmas att inlösning ersättningen betalas till den som vid tidpunkten för bestämmandet av ersättning äger den egendom som skall lösas in eller föremålet för ersättning, om inte något annat föranleds av den utredning som läggs fram vid förrättningen.

79 §

Utbetalning av ersättning samt ränta

De förskottsersättningar och slutliga ersättningar som väghållningsmyndigheten ålagts att betala, jämte sex procents årlig ränta, skall betalas inom tre månader räknat från den tidpunkt då ersättningarna bestämdes. Vid dröjsmål med betalningen av ersättning skall på denna betalas en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § 1 mom. i räntelagen (633/1982).

De ersättningar för ägoreglering som bestämts vid landsvägsförrättningen betalas av väghållningsmyndigheten. Vid ägoreglering är mottagaren av ett område skyldig att till väghållningsmyndigheten betala en ersättning för området till den del som ersättningen inte kan dras av från de betalningar som väghållningsmyndigheten påförts, och överlåtaren av området får en ersättning av väghållningsmyndigheten för det överlåtna området. På de ersättningar som avses i detta moment tillämpas vad som i 1 mom. bestäms om beräkning av ränta och utbetalning av ersättning.

Den årliga räntan på sex procent enligt 1 mom. beräknas från och med besittningstagandet enligt 56 §, om inte annat överenskomms när det gäller besittningstagande enligt 56 § 3 mom., samt i de fall som nämns i 74 och 75 § från och med tidpunkten för slutsammanträdet i samband med landsvägsförrättningen. Ränta på ersättning som bestämts på grund av ägoreglering beräknas från och med den tidpunkt som vid för-

rättningen har bestämts för besittningstagande av områdena.

80 §

Utbetalning av ersättning som är stridig

När väghållningsmyndigheten anför besvär över ersättningar som bestämts vid en landsvägsförrättning behöver den del av ersättningen som bestridits inte deponeras. Ersättningstagaren är dock berättigad att få denna del av ersättningen mot en säkerhet som väghållningsmyndigheten har godkänt för återbetalning av det belopp som överstiger en lagakraftvunnen ersättning, jämte sex procents ränta på detta belopp, beräknad från den dag då medlen lyfts.

81 §

Tvångsverkställighet i särskilda fall

På en ersättning som har bestämts vid en landsvägsförrättning och som sakägaren skall betala till väghållningsmyndigheten samt på egendom som till följd av ägoreglering har bytts ut, tillämpas vad som bestäms i 288 § i fastighetsbildningslagen.

82 §

Panträtsinnehavares rätt till ersättning

Har innehavaren av panträtt förlorat sin fordran helt eller delvis på grund av att ersättningen inte deponerats eller till följd av att den ersättningsberättigade har avstått från ersättningen eller att en uppenbarligen för låg ersättning avtalats, har innehavaren rätt att av väghållaren få ersättning för skadan.

Om en fastighet mot vilken panträtt riktar sig löses in helt och hållet, skall det bestämmas att den ersättning för föremål som skall betalas till följd av inlösningen skall deponeras. I övrigt gäller om deponering vad som bestäms i 49 § 2—4 mom. i inlösningslagen.

83 §

Obetydliga ersättningar

Om det totala belopp som inlösningskommissionen har bestämt att väghållningsmyndigheten skall betala till en och samma sakägare inte överstiger 10 euro, behöver beloppet inte betalas eller deponeras.

84 §

Ersättningsfria överlåtelse

Staten har inte rätt till ersättningar enligt denna lag. Ersättningsberättigade är dock affärsverk enligt lagen om statliga affärsverk (1185/2002). Statsrådet kan av särskilda skäl också fatta annat beslut om statens rätt till ersättning.

När en enskild väg eller en gata ändras till landsväg övergår väglagets eller vägdelägarnas vägområde och gatuområde utan ersättning till väghållaren.

85 §

Kostnaderna för landsvägsförrättning

Väghållningsmyndigheten svarar för förrättningskostnaderna vid en landsvägsförrättning. Vid en landsvägsförrättning enligt 74 § skall förrättningskostnaderna helt eller delvis påföras den som framställt yrkandet, om yrkandet har varit uppenbart ogrundat.

86 §

Registrering av landsvägsförrättning

En landsvägsförrättning kan oberoende av utbetalning av ersättningar registreras när den vunnit laga kraft, och utbetalningen av ersättning behöver inte anmälas till lantmäteribyrån.

Trots att ändring söks kan en landsvägsförrättning antecknas i fastighetsregistret i fråga om de fastigheter som ändringssökandet inte gäller. Också i fråga om de fastigheter som ändringssökandet gäller kan landsvägsförrättningen anteck-

nas i fastighetsregistret, om sökandet av ändring inte påverkar fastställandet av föremålet för inlösning eller registeranteckningarna. Den registeransvarige skall i dessa fall hos jorrdomstolen anhålla om tillstånd för registrering. Ärendet avgörs av jorrdomstolens ordförande.

87 §

Sökande av ändring i beslut som har fattats vid landsvägsförrättning

Ändring får inte sökas i ett beslut som en förrättningsingenjör har fattat enligt 62 § 1 mom. För sökande av ändring i beslut som har fattats vid en landsvägsförrättning gäller i övrigt vad som bestäms i 89—93 § i inlösningslagen.

6 kap.

Upphörande och indragning av landsväg samt indragning av biområde

88 §

Upphörande av landsväg

Om en landsväg i samband med förbättring har fått en ny sträckning och det i vägplanen inte har bestämts att vägen med den tidigare sträckningen kvarstår som landsväg, upphör den till denna del att vara landsväg. Väghållningsmyndigheten får utan hinder av detta använda det tidigare vägområdet för andra vägändamål enligt vad som bestäms i vägplanen. Vid landsvägsförrättning skall då bestämmas att vägområdet kvarstår i väghållarens ägo eller att vägrätten till området fortsätter att vara i kraft. Har en sådan bestämmelse inte tagits in i vägplanen, upphör användningen av området för landsvägsändamål och rätten till området när den förbättrade landsvägen upplåtits för allmän trafik.

När ett vägområde till en landsväg som upphört inte längre behövs för övriga vägändamål enligt 1 mom. drar väghållningsmyndigheten in användningen av området och väghållarens rätt till området. För ett sådant område gäller vad

som i detta kapitel bestäms om tidigare vägområde.

89 §

Indragning av landsväg

Om en landsväg inte längre används för allmän trafik kan den dras in. I den vägplan som gäller indragningen skall det bestämmas från och med vilken tidpunkt den väg som skall dras in upphör att vara landsväg. När vägen upphör att vara landsväg upphör väghållarens rätt till vägen.

90 §

Konstruktioner och anordningar på ett tidigare vägområde

Det som i väghållningssyfte byggs eller placerats på ett tidigare vägområde övergår till områdets ägare, om inte väghållningsmyndigheten för bort det inom ett år från det att vägen upphört. I vägplanen skall påvisas huruvida området behövs som enskild väg eller som gata och om det på området finns konstruktioner eller anordningar som kräver särskilt underhåll. Området skall lämnas i ett sådant skick att dess användning för nämnda syfte inte försvåras. Ansvar för konstruktionerna och anordningarna övergår på den som håller den enskilda vägen eller gatan när landsvägen upphör.

Om en landsväg som upphör eller dras in inte behövs för det ändamål som nämns i 1 mom. skall i vägplanen anges de åtgärder som behövs för att återställa det tidigare vägområdet i ursprungligt skick. Väghållningsmyndigheten skall inom ett år från det att vägen upphört vidta dessa åtgärder på egen bekostnad.

91 §

Överföring av ett tidigare vägområde

Om inte något annat följer av 88 § 1 mom. övergår ett vägområde som väghållaren äger och som hör till en landsväg som upphört, kostnadsfritt från väghållaren till den fastighet som lig-

ger närmast invid samt i kommunens ägo, om vägområdet ligger inom ett detaljplaneområde eller ett område för vilket kommunen beslutat utarbeta en detaljplan.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också för tidigare vägområden som använts för andra vägändamål som avses i 112 § 6 mom. efter det att väghållningsmyndigheten dragit in användningen av området på det sätt som avses i 88 § 2 mom.

Har en landsvägs vägområde enligt 58 § 1 mom. och 112 § 4 och 5 mom., som har innehafts med vägrätt och som har upphört, i detaljplanen anvisats som allmänt område enligt 83 § 1 mom. i markanvändnings- och bygglagen, skall vid bestämmandet av eventuell ersättning för ett sådant område i samband med genomförandet av detaljplanen beaktas vägrätter som belastat ägarens eller innehavarens rättigheter.

Vägområdet övergår till de angränsande fastigheterna längs mittlinjen av det område som vägens körbana eller körbanor bildar. Rån mellan fastigheter som gränsar till varandra fortsätter på vägområdet från dess gräns lodrätt mot mittlinjen. Utan hinder av vad som sagts ovan får en rå vid rågång på det tidigare vägområdet rätas ut och andra sådana råjusteringar göras som med hänsyn till fastighetsindelningen är ändamålsenliga så att till arealen små områden av ringa värde byts ut mellan fastigheterna eller, om inget lämpligt vederlagsområde finns, övergår från en fastighet till en annan.

92 §

Förfaranden som gäller ett tidigare vägområde

Vid en landsvägsförrättning noteras ett vägområde som har övergått till fastigheten närmast invid eller övergått i kommunens ägo samt dess areal, och området anges på kartan och märks vid behov ut i terrängen. De områden som har övergått i kommunens ägo bildas enligt vad som är ändamålsenligt till en eller flera fastigheter eller fogas till en fastighet som kommunen redan äger, med iakttagande i tillämpliga delar av 41 § i fastighetsbildningslagen.

Ett sådant område utanför en kommuns detaljplaneområde som har hört till en tidigare allmän väg och som före den 1 juli 1991 har övergått i kommunens ägo och som inte sedan tidigare hör till en fastighet bildas till lägenhet eller fogas till en fastighet vid en förrättning enligt 41 § i fastighetsbildningslagen. Lantmäteribyrån meddelar förordnande om verkställande av förrättningen utan ansökan efter att först ha hört kommunen. Kommunen betalar förrättningskostnaderna.

Om rån till en tidigare allmän väg som före den 1 juli 1991 har övergått till fastigheten närmast invid inte har gått ut, kan det område som fogats till fastigheten konstateras utan rågång i samband med en fastighetsförrättning avseende området, om inga oklarheter om råns sträckning föreligger. I syfte att bestämma råns sträckning förrättas på ansökan av fastighetens ägare fastighetsbestämning.

93 §

Ett tidigare vägområde som enskild väg

Även om ett vägområde som har hört till en tidigare landsväg har övergått till den närmast intill liggande fastighetens ägare eller övergått i kommunens ägo får också andra som behöver området som enskild väg tills vidare kostnadsfritt använda det som sin väg, tills de frågor som berör vägrätten har behandlats i den ordning som bestäms i 69 § eller vid en landsvägsförrättning enligt 75 § 1 mom.

Frågor som gäller användningen av de områden som avses i 92 § 2 och 3 mom. som enskild väg behandlas och avgörs enligt lagen om enskilda vägar.

Väghållningsmyndigheten svarar för underhållet av en sådan tidigare landsväg som avses i 1 mom. fram till en tidpunkt som närmare bestäms genom förordning av statsrådet.

Innan väghållningsmyndighetens underhållsskyldighet upphör skall vägdelägarna sinsemellan vid en landsvägsförrättning besluta om underhållet av den tidigare landsvägen. Angående detta kan vid behov fattas ett temporärt beslut. En sådan bestämmelse upphör att gälla när

landsvägsförrättningen vunnit laga kraft, om inte annat bestämts om dess giltighet när beslutet om underhåll fattades.

94 §

Tidigare vägområden enligt äldre bestämmelser

Har en allmän väg dragits in eller användningen av marken som vägområde upphört av annan orsak före den 1 januari 1958 och har vägområdet inte anvisats för andra vägändamål, skall bestämmelserna i denna lag tillämpas på vägområdet.

Om ägaren till ett angränsande område uteslutande och bestående innehåft och fortfarande innehar mer vägområde än vad som enligt 91 § 4 mom. kan höras till området i fråga, kan också den mark som han på detta sätt besitter fogas till området i fråga.

95 §

Indragning av biområde

Väghållningsmyndigheten drar in ett biområde när det inte längre behövs för det ändamål som det har grundats för. Beträffande förfarandet vid indragning av ett biområde gäller i tillämpliga delar vad som föreskrivs om vägplan. När ett biområde dras in upphör samtidigt den vägrätt som hänfört sig till området.

Ett sådant indraget biområde enligt 2 § 2 mom. i fastighetsregisterlagen (392/1985) som har införts som annan registerenhet i fastighetsregistret skall vid en landsvägsförrättning bestämmas höras till den fastighet från vilken det har upplåtits för vägändamål eller, om denna fastighet inte längre existerar, till den fastighet eller de fastigheter där biområdet områdesmässigt passar bäst.

Om indragningen av ett biområde för någon medför nytta som inte skall anses vara obetydlig, är denne skyldig att ersätta väghållningsmyndigheten för den erhållna nyttan. Om överenskommelse om ersättningen inte nås skall frågan avgöras vid landsvägsförrättning.

96 §

Upphörande av panträtt och särskild rättighet

Om panträtt eller särskild rättighet hänför sig till en fastighet och ett område som hört till denna fastighet har övergått till en annan fastighet med stöd av detta kapitel, upphör nämnda rättighet vad gäller det överförda området. Medför upphörandet av en rättighet skada för dess innehavare är innehavaren berättigad till ersättning av väghållaren. I detta fall skall i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 5 kap.

97 §

Strykning av anteckningar om skydds- och fri-siktsområde

När en landsväg upphört stryks de anteckningar enligt 61 § som gäller fastigheterna ur fastighetsregistret.

98 §

Områden utanför vägområde

Detta kapitel gäller inte annat område än vägområde som lösts in för eller överlåtits till en väghållare för väghållningsändamål.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

99 §

Beslutsfattande

Kommunikationsministeriet godkänner vägplaner som gäller ändring av en enskild väg eller av en gata till landsväg eller indragningen av en landsväg. Övriga vägplaner samt utredningsplanerna godkänns av Vägförvaltningen. Om en kommun, ett förbund på landskapsnivå eller en regional miljöcentral på centrala punkter i planen är av annan åsikt än Vägförvaltningen, skall frågan föras till kommunikationsministeriet för avgörande. Vägförvaltningen kan av särskilda

skäl också annars föra en plan till kommunikationsministeriet för godkännande.

100 §

Straff

Den som

1) bryter mot en bestämmelse eller ett förbud som med stöd av 24 § 1 mom. meddelats i fråga om att anlägga eller nyttja en anslutning eller mot ett förbud eller förordnande som anges i eller meddelas med stöd av 35, 37 eller 42 § eller handlar i strid med ett tillstånd som har meddelats med stöd av dessa lagrum och i strid med villkoren i tillståndet, eller

2) uppsåtligen eller av grov oaktsamhet handlar i strid med ett förbud som anges i eller meddelas med stöd av 26 § 2 mom. eller 44—46 §,

skall, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *överträdelse av bestämmelserna i landsvägslagen* dömas till böter.

101 §

Administrativa tvångsmedel

Länsstyrelsen kan förbjuda den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den att fortsätta med eller upprepa det lagstridiga förfarandet. Länsstyrelsen kan också föreskriva att den som bryter mot denna lag eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av den på något annat sätt skall fullgöra sin skyldighet. Länsstyrelsen kan förena sitt beslut med vite eller med hot om att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad eller att verksamheten avbryts. I ett ärende som gäller vite samt hot om tvångsutförande och hot om avbrytande tillämpas i övrigt viteslagen (1113/1990).

Om en brådskande åtgärd krävs för att avlägsna en fara som omedelbart hotar trafiken eller om det är fråga om rättelse av en olovlig åtgärd som riktar sig mot ett vägområde, är väghåll-

ningsmyndigheten berättigad att vidta åtgärden eller att rätta till den olovliga åtgärden på bekostnad av den som är skyldig att rätta till den.

Om väghållningsmyndigheten förhindras att utföra ett tjänsteuppdrag som avses i 2 mom. eller ett utredningsarbete som avses i 16 § 1 mom. skall polisen på väghållningsmyndighetens begäran ge handräckning.

102 §

Indrivning av kostnader

Om väghållningsmyndigheten är berättigad att vidta en åtgärd som avses i denna lag på någon annans bekostnad, kan kostnaderna indrivas i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961).

103 §

Delgivning och delfående av beslut

Ett beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan samt förlängning av vägplanens giltighetstid skall delges genom offentlig delgivning. Väghållningsmyndigheten skall i syfte att delge beslutet sända beslutet och de handlingar som utgör grund för beslutet till den kommun som saken gäller. Kommunen skall meddela att beslutet och handlingarna är framlagda på det sätt som bestäms i 64 § i kommunallagen (365/1995). Beslutet och handlingarna skall vara offentligt framlagda i kommunen under 30 dagar. Delfåendet anses ha skett när beslutet lades fram offentligt.

Ett sådant beslut om godkännande av en vägplan som är av ringa betydelse kan delges genom bevislig delgivning enligt vad som bestäms i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelser om delgivning av beslut på elektronisk väg ingår i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003).

Ett sådant beslut om godkännande av en vägplan som gäller ändring av en enskild väg till landsväg skall väghållningsmyndigheten delge kommunen samt, med iakttagande av förfaran-

det enligt 2 mom., den som har gjort framställningen eller, om framställningen har undertecknats av två eller flera personer, den kontaktperson som uppges i den gemensamma handlingen. Kontaktpersonen skall därefter underrätta de övriga undertecknarna om delfåendet.

104 §

Meddelande om beslut till dem som gjort en anmärkning och till myndigheterna

Väghållningsmyndigheten skall sända ett meddelande om beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan till dem som på grund av planen gjort en anmärkning och vars adresser är kända samtidigt när beslutet delges genom offentlig delgivning enligt 103 §.

Väghållningsmyndigheten skall underrätta kommunen, den regionala miljöcentralen och förbundet på landskapsnivå samt vid behov även andra myndigheter om beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan. En kopia av planen skall vid behov fogas till meddelandet.

105 §

Ändringssökande

I beslut som har fattats med stöd av denna lag söks ändring genom besvär enligt vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte annat följer av 87 §. Väghållningsmyndighetens beslut i fall som avses i 37 §, 38 § 2 mom., 40 § 2 mom., 47 §, 48 § 2 mom. och 52 § överklagas hos den förvaltningsdomstol inom vars domkrets anslutningen, övergångsstället, fastigheten eller reklamaffischen eller annonsen i fråga finns.

Kommunen, den regionala miljöcentralen och förbundet på landskapsnivå har rätt att genom besvär söka ändring i ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan vars verkningar sträcker sig till kommunens område eller myndighetens verksamhetsområde.

En registrerad lokal eller regional sammanlutning eller stiftelse har rätt att i ärenden som hör till dess verksamhetsområde genom besvär

söka ändring i ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan vars verkningar sträcker sig till sammanslutningens eller stiftelsens verksamhetsområde.

Besvär som gäller ett sådant beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan som skall anses vara av samhällelig vikt skall behandlas i brådskaordning.

106 §

Begränsningar i ändringssökandet

I ett beslut om godkännande av en utredningsplan får ändring inte sökas genom besvär till den del vägens sträckning och de tekniska lösningarna redan har godkänts i en lagakraftvunnen plan med rättsverkningar.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller även beslut om godkännande av en vägplan. Ett sådant beslut får inte heller överklagas till den del vägens sträckning och de tekniska lösningarna redan har godkänts i en lagakraftvunnen utredningsplan.

107 §

Omedelbar verkställighet av beslut

Ett beslut om godkännande av en utredningsplan eller en vägplan kan verkställas trots besvär, om fullföljdsdomstolen inte bestämmer något annat.

I ett beslut som väghållningsmyndigheten meddelar med stöd av 48 § 2 mom. kan bestämmas att beslutet får verkställas trots besvär.

108 §

Kungörelse

Skall kungörelse, förordnande, förbud eller något annat ärende delges genom offentlig delgivning enligt denna lag eller enligt bestämmelser som utfärdats med stöd av den och har inte bestämmelser om på vilket sätt delgivningen skall ske utfärdats särskilt, skall väghållningsmyndigheten informera om ärendet genom att under minst 30 dagar kungöra det på anslagstav-

lan i kommunen i fråga enligt vad som bestäms i lagen om offentliga kungörelser (34/1925). Angående offentliggörande av kungörelsen skall annonseras i minst en tidning med allmän spridning inom det område som påverkas av verksamheten, om inte ärendet är av ringa betydelse eller annonsering annars är uppenbart onödigt.

109 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om uppgörande av förteckning över landsvägar, förvarande av planhandlingarna, skyldigheter avseende eftervård, upplåtande för trafik, en landsvägs sträckning, avståndet till byggnader samt samreglering av landsväg och järnväg utfärdas genom förordning av statsrådet.

Kommunikationsministeriet meddelar anvisningar om landsvägarnas frisisiktsområden.

Vägförvaltningen meddelar tekniska anvisningar om landsvägshållningen samt tekniska föreskrifter avseende verkställigheten och tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/54/EG om minimikrav för säkerhet i tunnlar som ingår i det transeuropeiska vägnätet. Lanmäteriverkets centralförvaltning tillhandahåller i syfte att styra det sätt på vilket en landsvägsförrättning verkställs behövliga formulär för handlingarna samt utfärdar föreskrifter om råmärken och andra fasta märken och om mätningarnas exakthet vid en landsvägsförrättning.

8 kap.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

110 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2006.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsetter får vidtas innan lagen träder i kraft.

111 §

Lagar som upphävs

Genom denna lag upphävs jämte ändringar

1) lagen av den 21 maj 1954 om allmänna vägar (243/1954),

2) lagen av den 21 maj 1954 angående införande av lagen om allmänna vägar (244/1954), och

3) lagen av den 21 maj 1954 om rätt till förutvarande vägområde (245/1954).

När det i någon annan lag eller förordning finns en hänvisning till en bestämmelse som upphävs genom denna lag, innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till denna lag. När det i någon annan lag eller förordning finns en hänvisning till allmän väg, innebär hänvisningen efter denna lags ikraftträdande en hänvisning till landsväg.

112 §

Övergångsbestämmelser om uppkomsten av rättigheter och om anteckningar i fastighetsregistret

Ett sådant vägområde som hör till en befintlig allmän väg och som väghållaren har vägrätt till övergår vid denna lags ikraftträdande i väghållarens ägo.

Vad som bestäms i 1 mom. gäller också ett biområde som omedelbart gränsar till vägområdet och som fortfarande behövs för landsvägen.

Den registeransvarige för fastighetsregistret ändrar i fastighetsregistret registerenheterna för allmän väg enligt 1 mom. och för biområden enligt 2 mom. till inlösningsenheter. Åtgärden vidtas utan separat förrättning eller beslut.

Väghållaren har vägrätt till ett sådant vägområde som hör till en allmän väg och som är i kommunens ägo när denna lag träder i kraft. Anteckning om detta införs i fastighetsregistret utan separat förrättning eller beslut.

Om en allmän väg när denna lag träder i kraft går i en tunnel, på en bro, på en damm eller ovanpå eller under en betongplatta eller när det i en plan med rättsverkningar ovanför eller under vä-

gen har anvisats byggande eller om en allmän väg finns inom en annan inlösningsenhet än en sådan som tillhör väghållningsmyndigheten, antecknar den registeransvarige för fastighetsregistret, efter att ha hört väghållningsmyndigheten, i fastighetsregistret vägrätt till vägområdet för väghållaren. Anteckningen införs utan separat förrättning eller beslut.

Vad som bestäms i 5 mom. gäller även för sådana tidigare vägområden som väghållaren med stöd av 33 § 2 mom. i lagen om allmänna vägar eller tidigare lagstiftning har rätt att använda för andra vägändamål.

Om den registeransvarige för fastighetsregistret anser att en fråga som gäller vägrätt enligt 4—6 mom. är oklar, skall den registeransvarige innan anteckning görs i fastighetsregistret höra fastighetens ägare eller innehavare.

Om fastighetens ägare eller innehavare i samband med hörandet enligt 7 mom. gör en anmärkning eller om registerenhetens eller vägrättens omfattning är oklar i andra fall än de som avses i 113 § eller om det finns andra särskilda skäl, behandlas ärendet vid en landsvägsförrättning som inleds av den registeransvarige för fastighetsregistret.

113 §

Antecknande i fastighetsregistret av vägområde som övergått i kommunens ägo

Ett vägområde som hör till en allmän väg på ett detaljplaneområde och som har övergått i kommunens ägo innan denna lag träder i kraft, antecknas genom beslut av den registeransvarige för fastighetsregistret som ett allmänt område i fastighetsregistret, om området i sin helhet i detaljplanen har anvisats som ett allmänt område enligt 2 § 4 punkten i fastighetsbildningslagen. Om utsträckningen av ett område som har övergått i kommunens ägo är oklar, avgörs ärendet innan ovan avsett beslut fattas vid en fastighetsbestämning enligt fastighetsbildningslagen. Den registeransvarige för fastighetsregistret meddelar förordnande om att verkställa förrättningen utan ansökan, och kommunen betalar förrättningskostnaderna.

Om det i ett område enligt 1 mom. som har övergått i kommunens ägo ingår områden för vilka olika användningsändamål har anvisats i detaljplanen, företas i fastighetsbildningssyfte styckning, vid vilken de områden som har anvisats för olika ändamål bildas till fastigheter i enlighet med detaljplanen.

En landsvägs vägområde som efter att denna lag har trätt i kraft övergår i kommunens ägo med stöd av 93 § i markanvändnings- och bygglagen avskiljs genom styckning till fastigheter enligt detaljplanen.

114 §

Övergångsbestämmelser om landsvägsförrättningar

Denna lag tillämpas även på de frågor som skall avgöras vid landsvägsförrättningar som har inletts före denna lags ikraftträdande, men som tas upp till avgörande efter ikraftträdandet.

Om en väg vid en landsvägsförrättning som inleddes före denna lags ikraftträdande går i en tunnel, på en bro, på en damm, ovanpå eller under en betongplatta eller när det i en plan med rättsverkningar ovanför eller under vägen har anvisats byggande, skall grundande av vägrätt avgöras vid förrättningen.

115 §

Övriga övergångsbestämmelser

Ärenden som gäller tillstånd till undantag som är anhängiga vid regionala miljöcentraler vid denna lags ikraftträdande och som gäller utomhusreklam invid vägarna samt byggnader på sido-, skydds- och frisiktsområden till en allmän väg samt ärenden som gäller förstärkning av ändpunkten för en allmän väg enligt 63 § i förordningen om allmänna vägar (482/1957), be-

handlas och avgörs enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Vägmärken som placerats på ett sidoområde till en allmän väg och andra trafikanordningar får lämnas kvar när denna lag träder i kraft.

Har en kommun med stöd av 20 § 1 mom. i lagen om allmänna vägar förordnats till väghållare ansvarar kommunen efter denna lags ikraftträdande för väghållningen enligt väghållningsförordnandet och på det sätt som i denna lag och med stöd av den bestäms om väghållning. Kommunikationsministeriet kan av särskilda skäl befria kommunen från väghållningsskyldigheten. En skyldighet att svara för någon åtgärd i anslutning till väghållningen som enligt 20 § 2 mom. i lagen om allmänna vägar uppkommit för någon annan än väghållaren kvarstår som sådan när denna lag träder i kraft. Väghållningsmyndigheten kan av särskilda skäl befria den ansvariga från väghållningsuppgiften.

Utredningsplaner och vägplaner vars utarbete har inletts före denna lags ikraftträdande behandlas och godkänns enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

De ärenden om att ändra en enskild väg till en allmän väg som är anhängiga när denna lag träder i kraft och för vilkas del syn enligt 38 § 3 mom. i förordningen om allmänna vägar har förrättats innan denna lag träder i kraft, behandlas och avgörs enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft. De ärenden om indragning av en allmän väg som är anhängiga när denna lag träder i kraft och för vilka ett förslag om indragning har tillställts Vägförvaltningens centralförvaltning före denna lags ikraftträdande, behandlas och avgörs enligt de bestämmelser som gäller när denna lag träder i kraft.

Bestämmelserna i 105 § 3 och 4 mom. tillämpas på sådana beslut om godkännande av en utredningsplan och en vägplan som har fattats efter denna lags ikraftträdande.

Lag

om ändring av markanvändnings- och bygglagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i markanvändnings- och bygglagen av den 5 februari 1999 (132/1999) 93 och 179 § samt *fogas* till lagen en ny 86 a § som följer:

86 a §

Ändring av landsväg till gata

En landsväg som i en detaljplan har anvisats som gata ändras genom gatuhållningsbeslut av kommunen till gata. Gatuhållningsbesluten skall fattas så att de omfattar ändamålsenliga enheter med hänsyn till underhållskraven och markanvändningen samt väg- och gatunätet.

En landsväg upphör när ett gatuhållningsbeslut som avses i 1 mom. träder i kraft och landsvägens vägområde övergår samtidigt i kommunens ägo.

93 §

Överföring av ett vägområde för en landsväg till kommunen

Ett sådant vägområde för en landsväg som ingår i ett detaljplaneområde och som ägs av väghållaren övergår utan ersättning i kommunens ägo när detaljplanen träder i kraft, och för väg-

hållaren uppkommer samtidigt vägrätt till vägområdet enligt 58 § 3 mom. i landsvägslagen (/).

179 §

Förordnande för fullgörande av gatuhållningsskyldigheten

Om en gata eller en del av den inte byggs så att den inom skälig tid efter att gatuhållningsskyldigheten har inträtt är i det skick som markanvändningen enligt en lagakraftvunnen detaljplan förutsätter och detta kan medföra olägenheter med tanke på hälsan eller säkerheten eller någon annan särskild olägenhet med tanke på regleringen av markanvändningen eller trafiken eller om kommunen inte inom skälig tid fullgör sin skyldighet enligt 86 a §, kan den regionala miljöcentralen vid vite ålägga kommunen att fullgöra sin skyldighet.

Denna lag träder i kraft den

200 .

Lag

om ändring av 2 § i fastighetsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fastighetsregisterlagen av den 16 maj 1985 (392/1985) 2 § 2 mom., sådant det lyder i lag 448/2000, som följer:

2 § som enligt lagen om allmänna vägar (243/1954)
besitts med vägrätt.
Som andra registerenheter införs i fastighets-
registret samfällda områden samt biområden Denna lag träder i kraft den 200 .

Lag om ändring av 36 § i naturvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i naturvårdslagen av den 20 december 1996 (1096/1996) 36 §, sådan den lyder delvis änd-
rad i lag 144/1999, som följer:

36 § stiga i land på området eller som annars begrän-
Förbudsskyltar sar allemansrätten och för vars uppsättande det
inte finns någon lagstadgad grund.
Inom ett mark- eller vattenområde får inte sät-
tas upp en skylt med förbud mot att färdas eller Denna lag träder i kraft den 200 .

Helsingfors den 17 maj 2005